

Motion till riksdagen 2005/06:Ub550

av **Ulrik Lindgren (kd)**

Stamning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av ökad forskning och kunskap om stamning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om ökad tillgång till logopedier och hjälpmedel för personer som stammar.

Motivering

I Sverige beräknas cirka en procent av alla vuxna och fyra till fem procent av alla barn stamma. Stamning kännetecknas av svårigheter att komma framåt i talet, trots att personen vet vad hon eller han skall säga. Vanliga symtom är repetitioner av ljud eller ord, eller problem att starta talet. I vissa fall uppstår muskelspänning eller onormala rörelser, särskilt i hals, mun och ansikte. Det är typiskt för stamning att symtomen försvinner vid sång eller vid tal i takt med metronom.

Talproblemet kan leda till att personen börjar undvika vissa situationer som känns jobbiga, exempelvis muntliga redovisningar och högläsning. Lättare stamning kan även leda till att personen undviker att prata och kan uppfattas som blyg och tystlåten. Det finns många som gått igenom hela skolan utan att någon märkt problemet.

Elever med talsvårigheter får sällan den uppmärksamhet de behöver i skolan. Läraren har varken kunskap eller tid att sätta sig in i den stammande elevens problem, då stamning inte ingår i lärarutbildningen. Specialläraren, i de fall en sådan finns, ska ta hand om elever med funktionshinder och har inte heller tid.

En uppsats i Göteborg visade nyligen att procentandelen tonårsflickor, som upplevde sig ha svårigheter eller problem, var betydligt större än andelen pojkar i samma ålder.

Det finns ännu ingen enighet bland forskarna om vad stamning beror på och hur stamning fungerar. Stamningen börjar ofta i 3-årsåldern. Forskning

Fel! Okänt namn på

tyder på att symtomen är övergående hos ungefär tre fjärdedelar av de barn som börjar stamma. Och hos många av de andra minskar stamningen efter hand. När det gäller skolbarn är det också många som får minskade problem med åren.

I Sverige finns olika behandlingsmetoder att välja på. Men bristen på utbildade logopeder, ca 200 arbetar med stamning, gör att många människor inte får den hjälp de behöver. Dessutom har talpedagogutbildningen lagts ned och talpedagogerna som finns kvar på skolorna sagts upp. Det finns numera ett stort antal tekniska hjälpmedel som motverkar stamning. Men det finns bara ett tillgängligt dataprogram på svenska där man kan träna sitt tal och det måste bekostas helt av brukaren.

I Sverige finns det endast en forskare som forskar om stamning. Bland forskare utomlands råder enighet om att ju tidigare åtgärder mot stamning sätts in, desto effektivare kan stamning behandlas.

Forskare i Australien har testat en ny beteendebehandling mot stamning, som utvecklats speciellt för förskolebarn. Behandlingen är indelad i två steg och föräldrarna har en mycket aktiv roll genom att arbeta med barnet i hemmiljön. Efter nio månader hade barnen i behandlingsgruppen minskat sitt stammande med 77 % och mer än hälften hade minimal stamning. Programmet verkade vara mindre effektivt om barnet nått skolåldern.

Det behövs mer kunskap om stamning och stamningens effekter på människors livskvalitet. Mer resurser måste tillsättas för tillgång till fler logopeder, ökad forskning och tekniska hjälpmedel till personer som stammar.

Stockholm den 29 september 2005

Ulrik Lindgren (kd)